

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.593 van 19 oktober 2015
in de zaak A. 210.724/IX-8249**

In zake: Olivier BADERT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jo Goethals
kantoor houdend te 8800 Roeselare
Kwadestraat 151 B/41
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW PETRUS & PAULUS, vrije scholen aan zee
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 Brugge
Stockhouderskasteel
Gerard Davidstraat 46 bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 14 november 2013, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de delibererende klassenraad 4 HUM van het Onze-Lieve-Vrouwecollege te Oostende “van beweerdelijk 6 november 2013”, waarbij het aan Olivier Badert toegekende oriënteringsattest B wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 230.086 van 3 februari 2015 is het debat heropend.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 oktober 2015.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tom Peeters, die *loco* advocaat Jo Goethals verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Tine Strubbe, die *loco* advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Tijdens het schooljaar 2012-2013 is verzoeker leerling in het tweede jaar van de tweede graad humane wetenschappen ASO aan het Onze-Lieve-Vrouwecollege te Oostende.

3.2. Bij de eindbeoordeling wordt hem door de delibererende klassenraad een oriënteringsattest B uitgereikt, met clausulering voor alle ASO-richtingen.

3.3. Na verzoeker en zijn ouders op 3 juli 2013 gehoord te hebben, beslist de directeur om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen. Op 23 augustus 2013 handhaaft deze klassenraad het B-attest.

3.4. Tegen deze beslissing van de klassenraad tekent verzoeker bezwaar aan bij de beroepscommissie, die het schoolbestuur adviseert om de klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

3.5. Op 10 september 2013 beslist het schoolbestuur – de raad van bestuur van de vzw Petrus & Paulus, vrije scholen aan zee – dat de delibererende klassenraad niet opnieuw wordt samengeroepen om de eerder genomen beslissing opnieuw te overwegen.

3.6. De Raad van State beveelt bij arrest nr. 224.809 van 25 september 2013 de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de raad van bestuur van 10 september 2013 om de over verzoeker delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

3.7. Op 3 oktober 2013 beslist het schoolbestuur “dat de beslissing van 10 september 2013 wordt ingetrokken”. Het schoolbestuur verzoekt vervolgens de beroepscommissie om de beroepsprocedure te hernemen en op korte termijn een nieuw advies te verlenen.

3.8. De beroepscommissie verleent op 7 oktober 2013 het advies “om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen om de door de ouders bestreden beslissing opnieuw te overwegen”.

3.9. Op 9 oktober 2013 beslist het schoolbestuur met kennis van het voormelde advies “de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen om de eerder genomen beslissing opnieuw te overwegen”.

3.10. De Raad van State beveelt bij arrest nr. 225.288 van 30 oktober 2013 de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van het schoolbestuur van 9 oktober 2013 om de oververzoeker delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

Daarenboven beveelt de Raad van State “dat voornoemde delibererende klassenraad onverwijld en uiterlijk 9 november 2013 samenkomt om zijn beslissing te heroverwegen, in aanmerking nemend de in huidig arrest ernstig bevonden bezwaren van Olivier Badert, dat hij van het resultaat van deze beraadslaging zonder uitstel per e-mail of telefonisch op de hoogte wordt gebracht en dat [het] hem ter kennis wordt gebracht bij aangetekend schrijven uiterlijk 12 november 2013”.

Om tot deze voorlopige maatregel te besluiten, overweegt de Raad in voormeld arrest onder meer:

“Ingevolge de autonomie en de discretionaire beoordelingsvrijheid van de delibererende klassenraad en gezien de aard van de ernstig bevonden bezwaren, lijkt het zoals hiervóór reeds is uiteengezet enkel aan de laatstgenoemde toe te vallen, met uitsluiting van het schoolbestuur, om verzoeker van antwoord te dienen. Aangezien het schoolbestuur bijgevolg geen andere optie lijkt te hebben dan ervoor te zorgen dat de klassenraad zijn beslissing opnieuw overweegt, is het passend om nodeloos tijdverlies te vermijden en dadelijk een samenkomst van die klassenraad te bevelen.”

3.11. Op 4 november 2013 beslist de raad van bestuur om zijn hiervóór *sub* 3.9 vermelde beslissing in te trekken en de klassenraad uiterlijk op 9 november 2013 opnieuw te laten samenkomen “om zich te beraden over de vragen die zijn opgeworpen door de Raad van State, om aan de hand van deze vragen te heroverwegen en om een gemotiveerd besluit te nemen”.

3.12. Op 6 november 2013 beraadslaagt de delibererende klassenraad over verzoeker. Hij beslist:

“B-attest: de leerling heeft het leerjaar met vrucht beëindigd en mag tot het volgende leerjaar worden toegelaten, behalve in de onderwijsvorm ASO”.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4.1. Verzoeker voert in het eerste middel de schending aan van:

- het gezag van gewijsde van arrest nr. 225.288 van 30 oktober 2013;
- artikel 39 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (hierna: organisatiebesluit);
- de formelemotiveringsplicht zoals bedoeld in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’;
- het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het onpartijdigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

4.2. Verzoeker betoogt dat de Raad van State bij arrest nr. 225.288 van 30 oktober 2013 als voorlopige maatregel heeft bevolen dat de over verzoeker delibererende klassenraad uiterlijk op 9 november 2013 zou samenkomen om zijn beslissing te heroverwegen, dat verzoeker van het resultaat van deze beraadslaging zonder uitstel per e-mail of telefonisch op de hoogte zou worden gebracht en dat dit resultaat uiterlijk op 12 november 2013 bij aangetekend schrijven aan verzoeker ter kennis zou worden gebracht.

Volgens verzoeker is de verwerende partij in de uitvoering van die voorlopige maatregel tekortgeschoten. De bestreden beslissing werd hem pas op 12 november 2013 in de late namiddag telefonisch en per e-mail medegedeeld.

Diezelfde dag is er een betekening bij gerechtsdeurwaardersexploot gebeurd. Hij heeft geen aangetekende brief ontvangen. Op 14 november 2013 heeft hij de bestreden beslissing wel bij gewone brief ontvangen. Verzoeker stelt dat, alhoewel de bestreden beslissing vermeldt dat ze op 6 november 2013 is genomen, alle elementen van het dossier erop wijzen dat ze pas op 12 november 2013 is genomen en dan meteen is gecommuniceerd, met dien verstande dat dit dan nog niet op de voorgeschreven wijze is gebeurd aangezien een gerechtsdeurwaardersexploot niet kan worden gelijkgesteld met een aangetekend schrijven.

Verzoeker argumenteert dat de Raad van State bij het opleggen van de voormelde voorlopige maatregel een vervaltermijn heeft opgelegd om tot heroverweging over te gaan. Het feit dat die vervaltermijn niet werd gerespecteerd, noopt volgens verzoeker tot de conclusie dat de verwerende partij geen gevolg heeft gegeven aan het arrest van de Raad van State “in die zin dat, hoewel zij de mogelijkheid had om op een gemotiveerde wijze tegemoet te komen aan de bemerkingen en opmerkingen die [de] Raad in het arrest van 30 oktober 2013 heeft gegeven, zij van die mogelijkheid niet (tijdig) gebruik heeft gemaakt”.

Volgens verzoeker moet worden vastgesteld dat de verwerende partij buiten de “(verval)termijn” zonder bevoegdheid is, dat “alle beslissingen die naderhand zijn genomen worden geacht niet te zijn genomen” en dat de verwerende partij daarom geacht moet worden geen rechtsgeldige motieven meer te hebben of minstens niet meer te kunnen aantonen dat zij die heeft.

Verzoeker besluit dat hij “bijgevolg” geacht moet worden recht te hebben op een A-attest.

4.3. In de memorie van wederantwoord betoogt verzoeker dat de bewijslast van de tijdigheid van de voorlopige maatregel bij de verwerende partij rust.

Verzoeker “meent dat het feit dat de beslissing laattijdig is genomen, wel degelijk betekent dat de verwerende partij zonder bevoegdheid was, hetgeen dan ook meteen als gevolg had dat er geen tijdige, gemotiveerde beslissing was gekomen op het bevel van 30 oktober 2013, waardoor verzoeker dus belang had bij dit middel”.

4.4. Ook in zijn laatste memorie blijft verzoeker erbij dat hij belang heeft bij het middel omdat volgens hem de wijze waarop de beslissing werd gecommuniceerd niet losgekoppeld kan worden van de beslissing zelf. Het feit dat de in het schorsingsarrest opgelegde timing voor de kennisgeving niet is gerespecteerd maakt dat verzoeker niet op de door het arrest voorgeschreven wijze op de hoogte werd gebracht, waardoor de beslissing onwettig is. Het gevolg van een onwettige beslissing, zo concludeert verzoeker, “was de onbevoegdheid om nog te oordelen en bijgevolg het gebrek aan motivering van het bestreden besluit”.

Beoordeling

5.1. Verzoeker streeft met zijn beroep na om een nieuwe kans te verwerven op een voor hem gunstiger beoordeling van zijn schoolresultaten. Voor die beoordeling was, toentertijd, uitsluitend de delibererende klassenraad bevoegd.

Het middel voert de schending aan van een algemeen rechtsbeginsel, twee wetsartikelen, een uitvoeringsbepaling en drie algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zonder de aantasting van deze bepalingen en beginselen overigens op een duidelijke wijze afzonderlijk uit te werken en toe te lichten. In wezen strekt het middel evenwel volgens verzoeker ertoe wegens het verstrijken van een vermeende vervaltermijn in hoofde van de verwerende partij “de onbevoegdheid om nog te oordelen” vast te stellen. Zo een vernietigingsgrond brengt verzoeker geen plancklengte nader tot zijn doel. Opdat de klassenraad gunstiger zou kunnen oordelen, moet hij immers in de eerste plaats nog bij machte zijn om te oordelen.

5.2. Ten overvloede stelt de Raad van State nog vast dat zelfs indien voor het debat aangenomen zou worden dat de bestreden beslissing niet op 6 maar op 12 november 2013 is genomen – verzoeker laat na dit door middel van de geëigende valsheidsprocedure te laten vaststellen – het doel van de opgelegde voorlopige maatregel ook dan is bereikt, namelijk om verzoeker uiterlijk op 12 november 2013 zekerheid over zijn attest te verschaffen op een wijze die hem in staat stelt daartegen desgewenst op de kortste termijn in rechte op te treden. Verzoeker heeft dat ook gedaan, met een op 14 november 2013 ingestelde, niet minder dan 33 bladzijden tellende vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid. Hij toont geen schade aan, wat reden te meer is om hem belang bij het middel te ontzeggen.

5.3. De verwerende partij werpt op dat verzoeker geen belang heeft bij het middel. Zij heeft gelijk. De exceptie is gegrond. Het middel is onontvankelijk.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

- 6.1. Verzoeker voert in het tweede middel de schending aan van:
- het gezag van gewijsde van arrest nr. 225.288 van 30 oktober 2013;
 - artikel 115/4, 3° tot 5°, van de Codex Secundair Onderwijs;
 - de artikelen 2.2.9.2 en 2.2.9.4 van het schoolreglement, *juncto* het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*;
 - de artikelen 2.2.6.2.7, 2.2.8.2 en 2.2.9.1 van het schoolreglement, in samenhang gelezen met het begeleidingsplan en het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*;
 - de formelemotiveringsplicht;
 - het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het onpartijdigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

6.2. Verzoeker betoogt dat na het arrest van 30 oktober 2013 strikt genomen geen beslissing van de raad van bestuur nodig was. Niettemin heeft de raad van bestuur toch een beslissing genomen.

Volgens verzoeker kan de beslissing van de klassenraad slechts wettig zijn, indien de beslissing van de raad van bestuur die daartoe opdracht gaf ook wettig was. In dit geval lijkt de beslissing van de raad van bestuur niet wettig, aangezien ze niet vermeldt met hoeveel stemmen ze werd genomen en bovendien de verslaggever van de vergadering en de secretaris niet aanwezig waren, maar niettemin in staat bleken de ontwerpnotulen te ondertekenen.

6.3. In zijn laatste memorie herhaalt verzoeker dat de bestreden klassenraadbeslissing onwettig moet zijn, indien de beslissing van de raad van bestuur blijkt onwettig te zijn. De voordien geschorste beslissing moest immers eerst uit het rechtsverkeer verdwijnen door een intrekking en dit kon pas als er een – wettige – beslissing was van het schoolbestuur. De niet correcte samenstelling van het schoolbestuur kan onmogelijk leiden tot een wettige beslissing van de klassenraad.

Beoordeling

7.1. Verzoeker streefde een nieuwe beslissing van de klassenraad na.

De Raad van State heeft daarop mede aangestuurd, door niet enkel de eerdere weigeringsbeslissing van het schoolbestuur in haar tenuitvoerlegging te schorsen maar daarenboven de klassenraad te bevelen om een nieuwe beslissing te nemen.

De klassenraad heeft daarop een nieuwe beslissing genomen.

Het is de Raad van State een raadsel hoe de klassenraad aldus het gezag van gewijsde kan schenden van het vorige schorsingsarrest.

Voorts stelt de Raad vast dat verzoeker in de ontwikkeling van het tweede middel bovendien niet uitweidt over de ingeroepen bepalingen van het organisatiebesluit of van het schoolreglement noch uiteenzet hoe de formelemotiveringsplicht en de aangevoerde beginselen van behoorlijk bestuur (zorgvuldigheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en zelfs het onpartijdigheidsbeginsel) geschonden zijn.

Hoe dan ook heeft verzoeker verkregen wat hij nastreefde – een heroverweging van zijn resultaten en een nieuwe klassenraadbeslissing. Een beslissing van het schoolbestuur, zelfs van een eventueel onwettig samengesteld schoolbestuur, heeft dit niet kunnen verhinderen, integendeel.

7.2. De verwerende partij werpt andermaal op dat verzoeker geen belang heeft bij het middel. Zij heeft opnieuw gelijk. De exceptie is gegrond. Het middel is onontvankelijk.

C. Derde middel

8. Het derde middel werd reeds bij arrest nr. 230.086 van 3 februari 2015 verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 oktober 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren